

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

ІННОВАЦІЙНІ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

підготовки магістра
галузі знань D Бізнес, адміністрування та право
спеціальності D7 Торгівля
освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та організація
бізнесу

Луцьк – 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента ІННОВАЦІЙНІ БІЗНЕС-МОДЕЛІ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ підготовки магістра, галузі знань D Бізнес, адміністрування та право, спеціальності D7 Торгівля, за освітньо-професійною програмою Підприємництво, торгівля та організація бізнесу

Розробник: Шостак Л.В., доцент кафедри економіки і торгівлі, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено:

Гарант ОП Підприємництво, торгівля та організація бізнесу

Людмила ШОСТАК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки і торгівлі
протокол № 1 від 29.08. 2025 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	D Бізнес, адміністрування та право D 7 Торгівля Підприємництво, торгівля та організація бізнесу Другий (магістерський) рівень	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2 (2026/2027 н.р.)
		Семестр 3й
		Лекції 10 год.
ІНДЗ: немає		Практичні 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПІБ: Шостак Людмила Василівна

Науковий ступінь: кандидат економічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри економіки і торгівлі

Мобільний телефон: 0503784882

Електронна пошта: Shostak.Lyudmyla@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація освітнього компонента. У сучасній цифровій економіці бізнес-моделі трансформуються під впливом інноваційних технологій, глобальної конкуренції та зміни споживчих потреб. Використання big data, штучного інтелекту, блокчейн-рішень, хмарних сервісів та платформної економіки дає можливість створювати нові підходи до організації бізнесу, які забезпечують гнучкість, масштабованість та інноваційність. Інноваційні бізнес-моделі, що базуються на цифрових технологіях, дозволяють компаніям оптимізувати витрати, підвищувати ефективність бізнес-процесів, інтегруватися у глобальні ланцюги вартості та виходити на міжнародні ринки. Освітній компонент «Інноваційні бізнес-моделі цифрової економіки» спрямований на формування у здобувачів системних знань і практичних навичок у сфері цифрового підприємництва, моделювання бізнес-процесів, використання сучасних технологій та управління інноваційними проєктами. Предметом вивчення є принципи побудови та трансформації бізнес-моделей у цифровому середовищі, інструменти e-business, методи аналітики й стратегічного планування.

2. Мета і завдання освітнього компонента. Метою освітнього компоненту є формування у здобувачів компетентностей, необхідних для розробки, впровадження та управління інноваційними бізнес-моделями в умовах цифрової економіки. **Завдання освітнього компоненту:** ознайомити з теоретичними засадами цифрової економіки та її впливом на підприємництво; вивчити класифікацію та особливості інноваційних бізнес-

моделей; сформувати навички застосування інструментів бізнес-моделювання (Business Model Canvas, Lean Startup, Value Proposition Design); засвоїти методи використання цифрових технологій (AI, blockchain, big data, хмарні рішення) у створенні бізнес-моделей; навчити принципам масштабування та трансформації бізнесу в цифровому середовищі; розвинути вміння приймати стратегічні рішення щодо інноваційних проєктів в умовах високої невизначеності та ризиків.

3. Soft skills. Освоєння освітнього компонента спрятиме отриманню таких Soft skills як критичне та стратегічне мислення (вміння аналізувати цифрові тренди, оцінювати ефективність бізнес-моделей та прогнозувати розвиток ринку); креативність та інноваційність (здатність створювати нові бізнес-рішення, розробляти стартапи та адаптувати традиційні моделі до цифрової економіки); комунікаційні навички та командна робота (ефективна взаємодія у розробці бізнес-проєктів, переговори з інвесторами, партнерами та клієнтами); тайм-менеджмент та самоорганізація (планування бізнес-процесів, управління проєктами та ресурсами у цифровому середовищі); адаптивність та стресостійкість (здатність швидко реагувати на зміни ринку, технологічні новації та кризові виклики).

4. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бал
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи та моделювання бізнесу у цифровій економіці						
Тема 1. Теоретичні засади цифрової економіки та інноваційного підприємництва.	18	1	2	14	1	О, Т, СР / 12 балів
Тема 2. Інноваційні бізнес-моделі: класифікація, структура та приклади застосування.	18	1	2	14	1	РЗ/К, О, Т / 12 балів
Тема 3. Інструменти бізнес-моделювання: Business Model Canvas, Lean Startup, Value Proposition Design.	19	2	2	14	1	РЗ/К, О, Т, РМГ / 12 балів
Разом за модулем 1	55	4	6	42	3	36 балів
Змістовний модуль 2. Технологічні, стратегічні та прикладні аспекти інноваційних бізнес-моделей						
Тема 4. Використання цифрових технологій (AI, Big Data, Blockchain, Cloud) у побудові бізнес-моделей.	21	2	2	15	2	РЗ/К, О, Т, СР / 14 балів
Тема 5. Фінансово-економічні аспекти масштабування інноваційних бізнес-моделей у глобальному середовищі.	23	2	4	15	2	РЗ/К, О, Т, РМГ / 15 балів
Тема 6. Антикризове управління та перспективи розвитку бізнес-моделей у цифровій економіці.	20	2	2	15	1	РЗ/К, Т, РМГ, СР / 15 балів

Разом за модулем 2	64	6	8	45	5	44 бали
Підсумкова контрольна робота						ПКР / 20 балів
Всього годин / Балів	120	10	14	88	8	max 100 балів

Форма контролю*: О – опитування, РЗ/К - розв'язування практичних завдань, кейсів, Т – тести, РМГ - робота в малих групах, СР – самостійна робота здобувача, РМГ – робота в малих групах, ПКР – підсумкова контрольна робота.

5.Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачами освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з рекомендованою літературою.
3. Підготовка до практичних занять, роботи в малих групах, тестування.
4. Контрольна перевірка знань за запитаннями для самоконтролю.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо відвідувань занять: відвідування занять є обов'язковим. Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених силабусом. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в наукових заходах тощо) навчання може відбуватись в цей період в онлайн формі або за індивідуальним планом за погодженням із викладачем.

Здобувач освіти повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь в освітньому процесі.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти визначається Положенням про визнання результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<http://surl.li/qbxvmw>).

Політика щодо академічної доброчесності окреслюється Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/jntduw>) та Кодексом академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: у випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів: здобувачам освіти можуть бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю максимум 15 балів за такі види робіт: опубліковану наукову статтю у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікацію тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; підготовку та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 7 балів; перемогу у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт – 15 балів; подачу проектних заявок на

участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р. (<https://surli.cc/fgmabz>).

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру за 100-бальною шкалою. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються.

Перездача підсумкового контролю освітнього компонента проводиться у вигляді письмової відповіді на одне теоретичне питання (30 балів) та розв'язку двох ситуаційних вправ – по 35 балів кожне). Максимальна оцінка за залік – 100 балів.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Перелік питань на залік

1. Сутність та особливості цифрової економіки.
2. Вплив цифрової економіки на бізнес-середовище.
3. Поняття інноваційного підприємництва.
4. Характеристика традиційних і цифрових бізнес-моделей.
5. Види інноваційних бізнес-моделей.
6. Приклади успішних інноваційних бізнес-моделей.
7. Бізнес-моделі B2B, B2C, C2C, B2G у цифровому середовищі.
8. Сервісні бізнес-моделі (Uber, Airbnb, Glovo).
9. Платформна економіка: суть та переваги.
10. Бізнес-моделі на основі підписки (subscription).
11. Freemium-модель: особливості та приклади.
12. Value Proposition: визначення та значення.
13. Business Model Canvas: структура та елементи.
14. Lean Startup як методологія розвитку бізнесу.
15. Customer Development: принципи та застосування.
16. Аналіз життєвого циклу бізнес-моделі.
17. Мінімально життєздатний продукт (MVP).
18. Pivot у бізнес-моделюванні: сутність та приклади.
19. Методи тестування бізнес-моделей.
20. Ключові показники ефективності (KPI) бізнес-моделей.
21. Вплив глобалізації на розвиток бізнес-моделей.
22. Соціальне підприємництво як інноваційна бізнес-модель.
23. Порівняння традиційного та інноваційного бізнес-підходу.
24. Економіка спільного користування (sharing economy).
25. Виклики та ризики цифрової трансформації бізнесу.
26. Етичні аспекти цифрової економіки.
27. Роль інновацій у сталому розвитку бізнесу.
28. Взаємозв'язок бізнес-моделі та стратегії компанії.

29. Приклади провалу інноваційних бізнес-моделей.
30. Інноваційні бізнес-моделі у сфері фінтех.
31. Використання big data у бізнес-моделюванні.
32. Роль штучного інтелекту в оптимізації бізнес-процесів.
33. Blockchain як основа нових бізнес-моделей.
34. Використання хмарних сервісів у підприємстві.
35. Мобільні додатки як бізнес-модель.
36. Віртуальна та доповнена реальність у бізнесі.
37. Інтернет речей (IoT) і нові бізнес-можливості.
38. Автоматизація процесів у цифровій економіці.
39. Цифрові платформи як бізнес-моделі.
40. Екосистеми компаній (Apple, Google, Amazon).
41. Стратегії цифрової трансформації бізнесу.
42. Фінансові моделі для стартапів.
43. Джерела фінансування інноваційних бізнес-моделей.
44. Венчурний капітал та бізнес-ангели.
45. Краудфандинг як інноваційна форма фінансування.
46. Стратегії масштабування бізнесу.
47. Вихід бізнесу на міжнародні ринки.
48. Роль глобалізації у розвитку цифрового підприємництва.
49. Управління ризиками в інноваційному бізнесі.
50. Інструменти антикризового управління.
51. Сценарне планування в умовах невизначеності.
52. Управління змінами у бізнес-моделях.
53. Гнучке управління проєктами (Agile, Scrum).
54. Benchmarking у цифровому бізнесі.
55. Маркетингові аспекти інноваційних бізнес-моделей.
56. Роль клієнтоорієнтованості у бізнес-моделях.
57. UX/UI-дизайн як складова бізнес-моделі.
58. Персоналізація пропозицій у цифровій економіці.
59. Використання аналітики у прийнятті бізнес-рішень.
60. Методи монетизації цифрових продуктів.
61. Поняття «економіки уваги».
62. Проблеми безпеки у цифровій економіці.
63. Кіберзагрози та захист бізнесу.
64. Регулювання цифрової економіки.
65. Інтелектуальна власність у цифровому середовищі.
66. Електронна комерція та інноваційні бізнес-моделі.
67. Маркетплейси як основа цифрового підприємництва.
68. Cross-border e-commerce.
69. Інноваційні бізнес-моделі у сфері освіти (EdTech).
70. Моделі у сфері медицини (MedTech).
71. Green есопому та екологічні бізнес-моделі.
72. Роль сталого розвитку у формуванні бізнес-моделей.
73. Діджиталізація фінансових послуг.
74. Використання криптовалют у бізнес-моделях.
75. Метавсесвіт як платформа для бізнесу.
76. Перспективи NFT у цифровій економіці.
77. Глобальні тренди у розвитку цифрових бізнес-моделей.

78. Вплив COVID-19 на трансформацію бізнес-моделей.
79. Стійкість бізнес-моделей до кризових викликів.
80. Адаптація бізнесу до умов воєнного стану.
81. Соціальна відповідальність бізнесу у цифровій економіці.
82. Крос-секторальні інновації.
83. Вплив демографічних факторів на бізнес-моделі.
84. Клієнтські екосистеми як новий тренд.
85. Колаборації та партнерства у цифровій економіці.
86. Переваги використання гнучких бізнес-моделей.
87. Інноваційний потенціал українських стартапів.
88. Державна підтримка інноваційного підприємництва.
89. Інноваційні кластери та технопарки.
90. Смарт-спеціалізація регіонів.
91. Конкурентні переваги інноваційних бізнес-моделей.
92. Система KPI для оцінки ефективності бізнес-моделі.
93. Balanced Scorecard у цифровій економіці.
94. Інноваційні бізнес-моделі у сфері транспорту.
95. Роль даних у формуванні нових бізнес-моделей.
96. Трансформація бізнес-моделей банків.
97. Майбутнє роботи та бізнес-моделі (remote, gig-economy).
98. Прогноз розвитку цифрової економіки до 2030 року.
99. Основні бар'єри впровадження інноваційних бізнес-моделей.
100. Успішні кейси українських компаній у цифровій економіці.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю у вигляді заліку здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в Університеті системою контролю знань за 100-бальною шкалою з переведенням у лінгвістичну оцінку.

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Критерії оцінювання результатів навчання:

60-100 балів (зараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента в обсязі, необхідному для подальшого навчання і майбутньої роботи за фахом, здатний виконувати завдання, передбачені силабусом, ознайомлений з основною рекомендованою літературою; при виконанні завдань припускається помилок, але демонструє спроможність їх усувати.

1-59 балів (незараховано): здобувач володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, теоретичний зміст курсу не освоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених силабусом завдань не виконано або містять грубі помилки.

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна література

1. Базилюк А., Губенко В. Інноваційні бізнес-моделі як джерело інвестиційного розвитку підприємств. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024, №13. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14599932>
2. Кравченко М. О., Сидорчук В. В. (2020). Практичні підходи до бізнес-моделювання інноваційних проєктів. *Економічний простір*. 2020, №160, С. 65-72. <https://doi.org/10.32782/2224-6282/160-12>
3. Остервальдер А., Піньє Ів. Створюємо бізнес-модель : новаторські ідеї для всіх і кожного ; за участю 470 практиків із 45 країн ; пер. з англійської Роман Корнута. Київ : Наш формат, 2017. 284 с.
4. Цифрова економіка : підручник / Т. І. Олешко, Н. В. Касьянова, С. Ф. Смерічевський та ін. Київ : НАУ, 2022. 200 с.

Додаткова література

1. Altimeter: Тренди цифрової трансформації 2022 року. URL: <https://www.management.com.ua/tend/tend1341.html>
2. Іжевський П., Самарічева Т., Кудельський В. Цифрові інновації в розвитку малого бізнесу. *Економіка та суспільство*, 2021, № 63. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-78>
3. Колешня Я. (2022). Сучасні цифрові бізнес-моделі: сутність, огляд та особливості. *Підприємництво та інновації*. 2022, № 24. С. 87-91. <https://doi.org/10.32782/2415-3583/24.14>
4. Шостак Л. В., Федонюк А. А., Камозіна Д. І. Розробка бізнес-моделі інноваційного проєкту фінансово-безпечного підприємства. *Підприємництво і торгівля*. 2025, № 44. С. 88-96. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2025-44-11>.
1. Шостак Л., Більо І., Ульяницький А. Бізнес-моделі підприємства у цифрову епоху: зарубіжний досвід. *Економіка та суспільство*, 2024, № 60. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-154>
2. Шостак Л., Бегун С. Особливості та умови формування бізнес-моделі підприємства в умовах цифрової трансформації економіки. *Інфраструктура ринку*. 2024. № 80. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastructure80-32>
3. Шостак Л. В., Павлова О. М., Назаренко Л. Л. Інноваційні бізнес-моделі в системі управління логістичною діяльністю підприємства на засадах цифрової трансформації. *Приазовський економічний вісник*. 2024. Вип. №4 (40). С. 50-55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-4263/2024-4-10>

Інтернет-ресурси

1. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: Офіційний сайт: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
3. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI(поточна редакція від 15.05.2021 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
4. Електронний репозитарій ПДАУ: URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/5101>
5. Офіційний сайт Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України URL: www.me.gov.ua
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: www.ukrstat.gov.ua
7. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій України. URL: <http://www.mtu.gov.ua/>;

8. Офіційний сайт торгово-промислової палати України. URL:
<http://www.ucci.org.ua/ua/main.html>;